

στυχώς, παρὰ νὰ ἀποθρασύνῃ κάθε μέρα περισοτέρου τοὺς ἀνάταους νερόβραστους καὶ ὄνομα καὶ πρᾶγμα Σαρδανάπαλους αὐτοὺς τοὺς δῆθεν λογίους καὶ λογίας μας.

ΣΠ.Χ ΚΟΥΜΑΝΙΩΤΗΣ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ

ΤΑ ΡΥΜΑΤΑ

Μία εἰδησις εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀφελῶς ἀνήγγειλε τὰς ἐξετάσεις τοῦ Νηπιτροφείου. Ἐνα δὲ σπρώξιμο ἐσωτερικὸ μὲ ἐπέβαλε νὰ κινήθῃ. Βλέπετε εἶναι πολὺ δύσκολος στὸν νεοέλληνα ἡ κίνησις καὶ πολὺ εὐκολος ἡ ἀκίνησις. Ὁ νεοέλληνας ὁμοιάζει μὲ ὀδοστρωτήρα, ὅστις δυσκόλως καὶ μὲ ἀγωνίαν κινεῖται, ὅταν μάλιστα ἡ ζέση εἶναι ὑπερβολικῆ. Ἐκινήθην λοιπὸν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκτός τῶν ἐπισήμων, τὸ ἔκαμον ὡς ἢ συμπολιτικὸν μας καὶ ἀνέβην τῆς σκάλας τοῦ Λυκαίου τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὴν ἐκεῖ ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις. Ὅποια ὅμως ἡ ἐκπλήξις μου! Ἐνα κοπάδι παιδάκια καθάρα, κτενισμένα, ἀμέριμνα, μὲ τὸ γέλιο στὸ στόμα ἠτύχως ἀναπνύμενα στὰ σκληρὰ ξύλινα θρανία μας ἀντίκρουσαν. Ἀλλὰ ἐγελῶσαν, ἀλλὰ μὲ σοβαρὸν ὄρος προσέβλεπον τοὺς προσελθόντας καὶ ἀλλὰ ἦσαν ἔτοιμα νὰ διχηθῶνται σ' ὄλους, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἶμεθα παιδιὰ τοῦ δρόμου καὶ τῆς γειτονιάς. Ἄν ἡ μάττα δὲν μᾶς ἐπέτρεπε νὰ γεννηθῶμεν σὲ μέγαρον, νὰ ζήσωμεν ὑπὸ τὴν συστολὴν νταντάδων καὶ νὰ κινώμεθα ὡς ἀθύρματα, ἡ καλὴ κοινωνία τῆς πόλεως μὲς πρεσβεύετο γιὰ μᾶς παιδαγωγούς καὶ ἐπιμελητέας, τὰς καλύτερας Κυρίας τῆς πόλεως μας. Κυριάζετε τὴν πρόεδρόν μας κ. Χρ. Κρητικὸν μετὰ πόσης μητρικῆς στοργῆς μᾶς περιβάλλει, πόσον προσπαθεῖ μὲ τὴν γενναίαν ψυχὴν της νὰ τονώσῃ τὴν ἰσχύϊν μας εἶναι Μάννα καὶ ξέρει τὸν καὶ μὲ τῶν παιδιῶν. Κυριάζετε τὴν κ. Σταυροπούλου, γεμάτην χαρὰν, διὲν χαίρουμε καὶ ἡμεῖς, τὴν κ. Βλαχογιάννη καὶ τὴν ἀνήσυχον διὰ τὴν πρόδόν μας κ. Καραμπίνη καὶ κ. Σπηλιᾶδη. Αὐτὲς εἶναι μὲν ἄλλοι μας! Αὐτὰ τὰ λόγια ἐβγαίναν ἀπὸ τὰ βλέμματα καὶ ἀπὸ τὴν στάσι τῶν μικρῶν.

Ἄρνης ἀκούεται ἡ φωνὴ τῆς δασκάλως τῶν. Στρέφονται πρὸς αὐτήν. Κινεῖται ὅταν αὐτὴ θέλῃ, ἀπαντοῦν ὅταν αὐτὴ ἐρωτᾷ, τραγουδοῦν, ὅταν αὐτὴ δίδει τὸ σύνθημα, διηγοῦνται, ὅταν αὐτὴ προκλεῖ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δρόμους τῆς ἀριθμητικῆς βελδίζου πρὸς χάριν της. Τὴν χαρὰν τοὺς τὴν ἐκδηλώνου μὲ τὰ τραγούδια, μὲ τὸ χορὸ καὶ μὲ ὅ,τι αἱ προστάτιδες τῶν Κυρία καὶ ἡ Δασκάλω τῶν θέλει.

Καὶ τώρα γενῶνται χίλια δύο σκέψεις στὸ μελετητὴ τῆς κοινωνίας. Ἄς συνεχισθῇ ἡ καλὴ ἀρχὴ, τὸ πρῶτον αὐτὸ βήμα πρὸς τὴν ζωὴν τῶν ἀπτερόων τούτων ἀγγέλων καὶ ἀργότερα ἡ οἰκογένεια δὲν ἐμβολιάσῃ μὲ τὸ δηλητήριον τῆς διαφθορᾶς τοὺς μικροὺς τοὺς δὲν λύεται ἔτσι τὸ ζήτημα τῆς διαπαιδαγωγίσεως τοῦ πολίτου; Δὲν παθεῖ πλέον ὁ ἀλητισμὸς ὁ σπρώγων τὸν ἄνθρωπον στὸ ἔγκλημα, στὸ ψεῦδος, στὸν ἐξευτελισμὸ; Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑποστηρίζονται στὸν τόπον μας τέτοια ἰδρύματα. Ποῦ εἶναι ἡ ἀντίληψις τῶν πλουσίων, ἂν ἐξαίρεση τις τὸν κ. Μαργακόπουλον, πρὸς τοὺς Σαμαρείτας τούτους τῆς ζωῆς; Δὲν πρέπει νὰ περνοῦν μὲ τὴν ἀδικιοφροσίαν τοῦ πλουσίου τῆς παραβολῆς, διὰ τοὺς πτωχοὺς τούτους Λαζάρους. Εἶναι ἄλλως τε συμφέρον τῶν ἀτομικῶν νὰ περιορισθῇ ἡ κακορραγία, ὁ ἀλητισμὸς καὶ ἡ ἐγκληματικότης, διότι πᾶσα ἀνωμαλία εἰς τὸν ἄνθρωπον πάντοτε ξεσπᾷ. Θέλετε νὰ κλείσετε τῆς φυλακῆς, τὰ ὑπόγεια τῆς Ἀ-

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΕΡΑΜΥΝΤΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΣΟΣ

Στὰ νομικὰ ἐπιχειρήματα τοῦ φίλου Κου Βγενοπούλου, μιὰ φτειασμένη ἀπάντησι παρμένη ἀπὸ κάτι αλοθηρικὰ σημειώματα τοῦ Anatole France πιστεύω πῶς θὰ δόσῃ κάποια χάρις στὴ συζήτησι, δείχνοντας καὶ νέα ἀποψὶ τοῦ ζητήματος.

Πιστὴ μεταφρασί μου: «Ὁ Χριστιανισμὸς ἔκανε πολλὰ γιὰ τὸν ἔρωτα κἀνοντιὰς τὸν ἀμάρτημα. Ἀποκλείει τὴν γυναῖκα τῆς ἱερατείας. Τὴν φροβῶται. Δείχνει πόσο εἶναι ἐπικίνδυνη. Ἐπαναλαμβάνει μετὰ τοῦ «Ἐκκλησιαστοῦ»: «Οἱ βραχίονες τῆς γυναίκας μοιζοῦν μὲ τὰ δ' ἄκρα τῶν ἀλφειῶν». Μᾶς προειδοποιεῖ νὰ μὴ στηρίζομε ἐπάνω τῆς τᾶς ἐλπίδας μας: «Μὴ στηρίζετε σ' ἕνα καλῶν ποῦ ὁ ἄνεμος σείει, καὶ μὴ τοῦ δίνετε τὴν ἐμπιστοσύνην σας, γιὰτι κἀθε σάρξ εἶνε σὺν τὸ χόρτο καὶ ἡ ῥόξα τῆς περναίει ὅπως τὸ λουλουδι τοῦ ἀγροῦ». Φροβῶται τῆς πανουργίης: ἐκεῖνης ποῦχισε τὸ ἀνθρώπινο γένος: «Κάθε πονηριὰ εἶνε μικρὴ παροβῶλομένη μὲ τὴν πονηριὰ τῆς γυναίκας». Ἀπὸ τὸν φόβον ποῦ προξενεῖ, τὴν καθιστᾷ ἰσχυρὴ καὶ ἐπιφοβή.

Γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τὴν ἔννοια τῶν ἀξιωματιῶν αὐτῶν, πρέπει νᾶξῃ γνωρίσει τοὺς μυστικιστάς. Πρέπει νᾶξῃ κολλήσει τὰ παιδικὰ του χρόνια μέσα σὲ μιὰ θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα. Πρέπει νᾶξῃ παρικολοῦθησῃ τὰ καταφύγια, παρατηρήσει τὴν πρᾶξιν τῆς λίσσεως.

Πρέπει νᾶξῃ κανεὶς διαβάσει, δώδεκα χρόνων, τὰ ἀνοικοδομητικὰ ἐκεῖνα βιβλία ποῦ ἀνοίγουν τὸν ὑπερφυσικὸν κόσμον στὰς ἀφελεῖς ψυχὰς. Πρέπει νὰ ξέσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου Βεργίου παρατηρώντας τὸ ἀνοικτὸ φέρετρο εἰς Βασιλίσησ. Ἰσαβέλλα ἡ τὴν ἐμφάνησιν τῆς κάππιας Βερμοντᾶς στὶς κόρες τῆς Ἡπάτρισσας εἶχε πεθάνει σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα Ἁγιότητος καὶ οἱ καλογορηῆς ποῦ εἶχαν συμμετάσχει στὶς ἀγγελικῆς τῆς ἀσχολίης, νομιζόντας τὴν στὸν οὐρανόν, τὴν ἐπεκαλοῦντο στὶς προσευχῆς τῶν. Ἀλλὰ τοὺς ἀνεφάνη μιὰ μέρα, ὀχρὴ, μὲ φλόγες δεμμένες στὸ φορεμά της: «Προσεύχεσθε γιὰ μένα, τοὺς λέει. Τὸν καιρὸ ποῦ-μουντα ζωντανή, συνδέοντας μιὰ μέρα τὰ χέρια μου γιὰ τὴ προσευχῆ, σκέφθηκα πῶς ἦσαν ὁμορφα. Σήμερα ἀποτείνω τὴ κακὴ μου αὐτὴ σκέψη μὲς' στὰ βασανίσματα τοῦ Καθατηρίου.

Ἄναγνωρίζετε, κόρες μου, τὴν Παναγιότηταν τοῦ Θεοῦ καὶ προσεύχεσθε γιὰ μένα». Ὑπάρχουν στὰ ἱσχνὰ αὐτὰ ἔργα παιδικῆς θεολογίας χίλιοι μῦθοι τοῦ εἴδους αὐτοῦ ποῦ δίνουν πάρα πολλὴ ἀξία στὴν ἀγνοῖτητα, γιὰ νὰ μὴ καθηστοῦν ταυτοχρόνως ἀπεραντῶς τιμαλφὴ τὴν ἡδονή.

Ἐξ αἰτίας τῆς ὁμορφίης τῶν παραστήσε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀσπασίας τὴν Λατῶν, τὴν Κλεοπάτρα δαίμονας, γυναῖκες τῆς κολάσεως. Τὶ δόξα! Μιὰ ἀγία ἀκόμη δὲν θάμην ἀναίσθητη. Ἡ γυναῖκα ἡ παιδὸν συμμαζεμένη καὶ ἡ παιδὸν παράξενη, ποῦ δὲν θάθελε ν' ἀφαιρέσῃ μαζὸν σ' ὄλους τοὺς ἄνδρες. Ἡ ὑπερηφάνειά της ἀρέσκειται στὶς προφυλάξεις

στουνομίας, τὰ χασισοποτεῖα, τὰ χαρτοπαίγνια, θέλετε νὰ πάσουν οἱ θαυμασμοὶ πρὸς τὸν Μπούραν καὶ τοὺς ὁμοίους του; ἀνοίξατε νηπιτροφεία καὶ ἐνισχύσατε τὰς εὐγενεῖς Κυρίας, αἱ ὁποῖαι ἀνέλαβον νὰ σηκώσουν τοὺς ὄμους τῶν τοιοῦτον κοινωνικῶν βάρους.

ΑΡΓΥΡ. ΣΑΚΚΑΛΛΗΡΙΟΥ Καθηγητῆς

ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΝΝΕΤΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΝΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΑ

[παῖσον, εἰ σθένει, διπλοῦν]

Ἄπ' τὴν καρδίαν σου ἡ λύσσα τῆς τιμωρίας ἐσχόθη σὺν τοῦ Ἑφαιστείου τὴν λάβα ποῦ βγαίνει τροφὴ (μερὰ, Δὲν λησμονεῖται ὁ πόνος, δὲ θάφτεται στὴ λήθη! σὺν ποῦ ἐσχιεῖται, οὐδὲν οὐ μὴ στιγμὴ ἡ χαρὰ! ...)

Ἄχτυπα, ἀδερφέ μου, χτύπα» τοῦ κράξεις καὶ στὰ (σπῆθη) χῶσ' τὸ μαχαῖρι ἀκόμη τῆς μάνας μιὰ φορὰ! Δὲν θέλει λύπη ὁ φόνος, κ' αὐτὴ δὲν ἐλυτήθη τὸ δόλιο μας πατέρα σὺν σκότῳν σκληρῶν. ...)

Κ' ἡ μάνα στοῦ παιδιοῦ τῆς τὸ χεῦτημα σπα- (οῦζει) κ' ἀνώφελα τὸν ἄνδρα ν' ἀρῶθῃ κοντὰ τῆς κράξει σὲ λίγο σκοτωμένους πέφτει κ' αὐτὸς σὲ τὴ γῆ. ...)

στὸ τάφο ὁ ἀδικημένος πατέρας ζωντανεῖται κ' ἐδικίησι χορεύεται τῶρα νὰ πῆ γορεῖται καὶ τῶν φωνιάδων τὸ αἷμα, ποῦ ἐχύθη ἀπ' τὴ (σφαγῆ)

ΝΙΚΟΣ ΚΥΗΡΙΑΣΣΗΣ

ποῦ ἡ Ἐκκλησία πέραει ἐναντίον της. Ὁταν ὁ πτωχὸς Ἅγιος Ἀντώνιος τῆς φωνάζει: «Φύγε, θηρίον! ἡ κραυγὴ αὐτὴ τὴν κολακεῖται. Εἶναι ἐνδοουσιασμένη νᾶναι ἐπικυνδονοδεστέον ἀπὸ ὅ,τι εἶχε πιστέψει.

Μὴ περιφρανεῖσθε, ἀδελφεῖς μου. Στὸν κόσμο αὐτὸ δὲν παρουσιασθήκατε τέλειες κ' ὄπ' ἰ μένετε. Ὑπήξατε ταπεινὸς στὴν καταγωγὴ σας. Οἱ πρόγονοί σας τῶν καιρῶν τοῦ Μαιμούθ καὶ τῆς μεγάλης ἀρκτου δὲν εἶχαν στοὺς κνηγούς τῶν ἄντρον τὴν ἐπίδραση ποῦχете σὲ μᾶς. Ἦσατε χρήσιμες τότε, ἡσατε ἀναγκαῖες. Δὲν ἦσατε ἀκατάβλητες. Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθειαν, τὰ ἱπλάκη κείνα χρόνια, καὶ γιὰ πολὺ ἀκούη, σὰς ἔλειπαν τὰ δέλητρα. Τότε μοιάζανε στοὺς ἄνδρες, κ' οἱ ἄνδρες ἐμοιάζαν στὰ ζῶα. Γιὰ νὰ γίνετε ἡ ἀδιάρρητη καὶ ἡ κυριαρχοῦσα αἰτία ὄλων τῶν θυσίων καὶ τῶν ἐγκλημάτων, σὰς χρειάστηκαν δυὸ πράγματα: ὁ πολιτισμὸς ποῦ σὰς ἔδωκε πέπλους καὶ ἡ θρησκεία ποῦ σὰς ἔδωκε τύψεις. Ἀπὸ τότε γινώκατε τέλειες: εἶσατε ἕνα μυστικόν, κ' εἶσατε ἕν' ἄμάρτημα. Σὰς ὀνειρεῖται κανεὶς καὶ κολάζεται γιὰ σὰς. Λιγέρετε τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸν φόβον: ἡ τρέλλα τοῦ ἔρωτος εἰσῆλθε στὸν κόσμο. Ἐν ἀλάνθαστο ἔστικτο σὰς σπρώχνη στὴν εὐλάβεια. Ἐχετε πολὺ δόξαν σ' ἀγαπάτε τὸν Χριστιανισμὸν. Ἐδεκαπλασίασεν τὴ δύναμι σας. Γνωρίζετε τὸν Ἅγιον Γεράσιμον; Στὴ Ρώμη καὶ στὴν Ἀσία τοῦ προξενήσατε τέτοιο τρόπον, ποῦ φεύγοντας σὰς κατέληψε σὲ μιὰ φορικτὴ ἔρημο, ἔκει τρεπόμενος μὲ ῥίξες ὄμους καὶ τόσο καμένες ἀπ' τὸν ἥλιο ποῦ δὲν τοῦμενε ἄλλο παρὰ μιὰ μαύρη ἐπιδερμίδα κολλημένη στὰ κόκαλα, σὰς ξαναῦρησκε ἀκόμα. Ἡ μοναξιά του ἦταν γεμάτη, ἀπ' τὶς μορφῆς σας, ὁμορφότερες ἀκόμα ἀπὸ σὰς τὶς ἴδιες.

Γιὰτ' εἶναι μιὰ ἀλήθεια πολυδοκιμασμένη ἀπ' τοὺς ἀσκητάς, πῶς τὰ ὄνειρα ποῦ δίνετε εἰν' ἐκλυσιμώτερα, ἂν εἶναι δυνατόν, ἀπὸ τὶς πραγματικότητες ποῦ μπορεῖτε νὰ προσφέρετε. Ὁ Γεράσιμος ἀπεδίωκε μετ' ἔσσης φρίκης τὴν ἀγάμνησί σας καὶ τὴν παρουσία σας. Ἀλλὰ μάταια παρεδίδενο στὶς νηστεῖες καὶ στὶς προσευχῆς. Ἐγεμίσατε μὲ αὐταπάταις τὴν ζωὴν τοῦ ἀπὸ τὴν ὁποῖαν σὰς εἶχε ἐκδιώξει.

Νὰ ἡ δύναμις μιᾶς γυναίκας ἐπάνω σ' ἕναν Ἅγιο.

Ἄμφιβάλω ἂν εἶναι τόσο μεγάλη σ' ἕνα θαμῶνα τοῦ Moulin Rouge. Προσέξατε μὴ ἕνα κομμάτι τῆς δύναμῆς σας φύγει μὲ τὴ λατρεία καὶ μὴ χάσετε κάτι παύονται